

Procesaanpak Regionale Warmtevisie

Datum: 17 mei 2018 v. 1.2

Opgesteld door: warmteteam regionale samenwerking

Besproken in programmateam op pm ter besluitvorming in de stuurgroep op pm 2018.

Gevraagde beslissing

Instemmen met start opstellen regionale warmtevisie conform proces, uitgangspunten en planning in deze notitie. De aanpak sluit aan op het PvA warmte (d.d. 20171212).

Kader

De regio Holland Rijnland werkt samen om in 2050 (grotendeels) energieneutraal te zijn. Ten behoeve van de warmtevoorziening in het gebied, is het van belang zo snel mogelijk de alternatieve mogelijkheden voor aardgas in beeld te brengen en deze door te vertalen op wijkniveau. Vanaf april 2018 wordt door de dertien¹ gemeentes binnen Holland Rijnland gewerkt aan het opstellen van de lokale warmtevisies waarin deze keuzes per wijk en prioritering van de transitie is beschreven. Deze visies zijn gericht op de lokale ontwikkelingen en hebben als doel de lokale burgers / bestuurders te informeren en een handelingsperspectief te bieden.

Door de werkgroep warmte zijn een aantal regionale ontwikkelingen gesignaleerd die gemeente overstijgende invloed (kunnen) hebben op de lokale alternatieven voor de warmtevoorziening. Denk hierbij aan de komst van de warmteronde vanuit Rotterdam (restwarmte) maar ook aan de realisatie van een geothermieproject en thermische energie uit afvalwater, oppervlaktewater en drinkwater. Of de kansrijkheid van een bron als waterstof. Een dergelijke grootschalig project kan de warmtelevering voor meerdere wijken / afnemers over meerdere gemeente van warmte voorzien. Om de inzet en realisatie van deze grootschalige bronnen goed af te stemmen over de gemeentegrenzen heen, is het gewenst om gezamenlijk inzicht te krijgen in de aanwezige warmtebronnen en keuzes te maken over de inzet van deze bronnen. Hiermee wordt bereikt dat ontwikkelingen 'toekomstproof' gerealiseerd worden door bijvoorbeeld het meenemen van een t-splitsing in een warmtenet waardoor later een nog aan te sluiten wijk makkelijk gekoppeld kan worden.

De lokale warmtevisies richten zich in eerste instantie op de warmte alternatieven op basis van de bouwjares van de gebouwde omgeving (vraagkant, voornamelijk per wijk in kaart gebracht). Voor de regionale visie wordt zowel gekeken naar de verschillende warmtebronnen (aanbod), om deze vervolgens te matchen met de vraagkant (vanuit de lokale warmtevisies).

Zomer 2018 komt het Rijk met een Klimaat- en Energieakkoord (KEA), waarin aandacht besteedt zal worden aan de Regionale Energiestrategie (RES). Daarin is momenteel ook voorzien dat er per regio een regionale warmtevisie zal komen.

Doel van de regionale warmtevisie

Het hoofddoel van de regionale warmtevisie is om warmtevraag en aanbod inzichtelijk te maken zodat je vanuit vogelvluchtperspectief boven de regio kan beoordelen waar de kansen en knelpunten zich bevinden om de gezamenlijke kansen te benutten. Dit versterkt de onderhandelingspositie naar marktpartijen en geeft een afwegingsdocument voor toekomstige investeringen van publiek geld aan warmtebronnen en bijbehorende infrastructuur.

Subdoelen (waar biedt een regionale warmtevisie zicht op):

- a. Het in beeld brengen van de *alternatieve warmtebronnen* voor de warmtevoorziening binnen Holland Rijnland, waarbij de mate van geschiktheid (de grootste potentie) wordt meegenomen;
- b. Inzichtelijk maken van de huidige situatie versus de toekomstige situatie. *Hoeveel* duurzame warmte hebben we nodig, waar staan we nu en *wat is onze stip op de horizon?*;
- c. Inzichtelijk maken van de *verhouding tussen vraag en aanbod* van warmte in de regio, waardoor duidelijk is waar tekort en overschot ontstaan;
- d. Waar liggen op korte termijn (tot 2020) *de grootste kansen* om de gebouwde omgeving te transformeren naar aardgasvrij;

---

¹ De gemeente Leiden heeft in november '17 al haar warmtevisie vastgesteld.

- e. *De ruimtelijke impact op de ondergrond* inzichtelijk maken: waar komt de *back-bone* voor de transitie te liggen? (gekoppeld aan punt b);
- f. Het opstellen van een stappenplan voor de uitvoering ten behoeve van de korte (t/m 2025) en lange termijn (2050);

Uitgangspunten uitwerking Regionale Warmtevisie

Om tot uitvoering van de warmtevisie te komen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- ✓ nu beginnen
- ✓ samenwerken met stakeholders
- ✓ bewonersparticipatie
- ✓ warmtevisie is verder uitgewerkt (op wijkniveau) in de lokale warmtevisies
- ✓ start met aardgasvrij bouwen: maak de opgave niet groter
- ✓ streven naar gebruik open netten
- ✓ regionaal in 2050 klimaatneutrale warmte

Verhouding tussen lokale warmtevisie en regionale warmtevisie:
 Binnen de programmalijn warmte wordt gewerkt aan een lokale en een regionale warmtevisie. Deze twee visies sluiten op elkaar aan: de lokale visies gaan de wijk in. De regionale visie geeft invulling aan de hoofdstructuren in het gebied en brengt eventuele verdelingsvraagstukken en bijbehorende keuzes in beeld.

Doelgroep, leesbaarheid en communicatie

De primaire doelgroep voor de regionale warmtevisie zijn de beleidsmakers bij de gemeenten en andere partners uit het energie akkoord, de colleges en gemeenteraden. Daarnaast is het ook voor andere stakeholders belangrijk om te weten hoe de voorziene warmtevoorziening in onze regio er op hoofdlijnen uit komt te zien. Zo kan bijvoorbeeld het gesprek worden aangegaan met de netbeheerder, woningbouwcorporaties, projectontwikkelaars en aannemers op basis van deze visie. De visie kent daarmee ook een sterke gerichtheid op het versterken van de onderhandelingspositie van gemeenten met marktpartijen.

Het document dient goed leesbaar te zijn en in heldere, begrijpelijke taal opgeschreven. Nadruk daarbij zal liggen op begrijpelijke kaarten, voorzien van een toelichting. De technische onderbouwing van de potentie zal vooral te vinden zijn bijlagen.

De visie zal breed bekend gemaakt worden, onder andere via de website voor de regionale energietransitie die na de zomer in de lucht is.

Planning en proces

In de onderstaande tabel procesaanpak t.a.v. opstellen regionale visie.

Periode	Wat	Wie
juni	Procesaanpak bespreken & accorderen projectgroep /stuurgroep	Werkgroep warmte
juli	Stakeholder analyse	Werkgroep warmte
augustus	Verkennde gesprekken met <i>stakeholders</i> / gemeentes	Werkgroep warmte
augustus	1. Terugkoppeling aan stuurgroep d.m.v. startnotitie + inhoudsopgave 2. Opstarten aanvullende analyses tbv TEO/TEA, waterstof, geothermie	Werkgroep warmte
september	- uitloop van 1 ^e fase	
oktober	Schrijven conceptvisie	Werkgroep warmte
november	Bespreken 1 ^e concept in werkgroep + programmteam + stakeholders	Werkgroep warmte
december	Bespreken 2 ^e concept in Stuurgroep + stakeholders	Werkgroep warmte
januari	Opleveren definitieve visie(s) en integratie met lokale visie.	Werkgroep warmte
februari/maart	Besluitvorming Stuurgroep en PHO+	Gemeenten afzonderlijk

	Energie; start verankering en borging regionale visie bij iedere gemeente (in ieder geval ter kennisname aan colleges en raden)
Maart en verder	Communicatie na besluitvorming van de regionale warmtevisie

Wie doet wat?

- Binnen de werkgroep warmte zullen drie personen aan zet zijn om de inhoudelijke rapportage vorm te geven
- de warmteregisseur bewaakt de lijntjes met de stakeholders, afstemming bestuurders i.s.m. algemene programma coördinator

Inzet financiële middelen

Voor de beoogde aanbesteding van de onderliggende analyse en datasets van de op te stellen warmtevisies en het goed in kaart brengen van de vraagkant wordt een extern bureau ingeschakeld. Bezien dient te worden wat de concrete opdracht aan het bureau zal zijn. Daartoe zal een concrete uitvraag op worden gesteld. De lokale vertaling van de analyses kan op basis van het FORMAT door gemeentes zelf worden in gevuld.